

ГРИГОРІЙ (ВЕГЛЕРІС) [рос. Григорий (Веглерис)] (25.01[06.02].1823–13[25].03.1866), священнослужитель Константиноп. Патріархату, архімандрит РПЦ, випускник КДА – церк. педагог та адміністратор, богослов.

Нар. у м-ку Куру-Чесма, передмісті Константинополя (нині – м. Стамбул, Туреччина) в аристократичній сім'ї. Був родичем Патріарха Константинопольського священномученика Григорія V (Ангелопулуса, 1746–1821) та митрополита Дерконського Неофіта (Дримадіса, 1820–75). Початкову освіту здобув у Куру-Чесменській нац. школі, після закінчення якої був висвячений на ієродиякона (06.08.1843). У 1844–48 навчався у Халкинській богослов. школі (діяла в 1844–1971 у Свято-Троїцькому монастирі на о. Хейбеліада – територія сучасної Туреччини), де здобув кваліфікацію вчителя богослов'я та почесний титул архідиякона і проповідника Вселенського Патріаршого Престолу (04.07.1848).

Виявляючи неабиякі здібності до навчання, вирішив продовжити освіту в одній із правосл. духовних академій Рос. імперії й отримати практичне знання рос. та церковнослов'ян. мов. За клопотанням Патріарха Константинопольського Анфіма IV (Тамвакіса) та згідно з рішенням Св. Синоду РПЦ, ухваленим у червні 1851, був відряджений до КДА. Прибувши до Києва 31.08.1851, був зарахований до складу студентів вищого відділення, яке закінчив у 1853 зі ступ. магістра богослов'я і словесних наук (рішення Конференції КДА від 10.08.1853 затверджено Св. Синодом 24.09.1854; тема випускного твору: «О единомыслии Церквей – Греческой и Российской»). Рос. мову опановував під час індивідуальних занять із бакалавром КДА В. І. Добротворським.

З 28.01.1857 обіймав посаду бакалавра грец. мови СПбДА. У жовтні 1857 прийняв рос. підданство (17.10) і чернечий постриг у РПЦ (чин звершено 19.10 єпископом Мелітопольським Кирилом (Наумовим)). 20.10.1857 рукопокладений у сан ієромона-

ха; 03.11.1857 піднесений до сану архімандрита. У листопаді 1857 – березні 1858 перебував у відрядженні в Константинополі, де опікувався справами Рос. духовної місії в Єрусалимі. Повернувшись до С.-Петербурга, продовжив викладання у СПбДА. Разом із студентами греком Ласкарісом і сирійцем Агапієм Ставросом звершував обідні богослужіння в академ. храмі грец. мовою. У 1858 відвідав Австрію, Німеччину, Францію, Англію, збираючи відомості про англіканство. За дорученням Св. Синоду, з 1859 опікувався збором пожертв на зведення грец. Свято-Георгіївського храму в С.-Петербурзі (збудований і освячений у 1865); служив грекомовні недільні обідні в одному з приділів С.-Петерб. Казанського кафедрального собору. Брав активну участь у роботі створеного у 1860 при СПбДА ком-ту, що опікувався новим перекладом євангельських книг рос. мовою (опублікований у 1862). За заслуги на церк. ниві був відзначений низкою нагород, у т. ч. грец. орденом Спасителя 2-го ступ.

Ухвалою Св. Синоду від 10.05.1860 отримав призначення на посаду бакалавра грец. мови КДА, однак вирішив залишити викладання і присвятити подальше життя священнослужінню і проповідництву. Звільнившись 25.07.1860 від духовно-пед. служби, з 26.10.1860 обіймав посаду настоятеля грец. Свято-Троїцької церкви в Одесі. Доклав значних зусиль для оновлення й оздоблення храму, у т. ч. для встановлення пам'ятника похованому у храмовому склепі Вселенському Патріарху священномученику Григорію V (Ангелопулусу). Ініціював і сприяв виданню присвяченого йому біогр. нарису, укладеного протоієреєм С. А. Серафимовим (див. його: Жизнеописание священномученика Григория, Патриарха Вселенского, почивающего в Свято-Троицком греческом храме в Одессе с 1821 года. – О., 1862. – 46 с.). Був відомим і шанованим серед одеситів проповідником і благодійником. Заснував та очолив добротворське Тов-во грец. братства

Св. Трійці (статут затверджено 14.02.1864), що опікувалося допомогою хворим і нужденним. Мав намір відкрити в Одесі притулок для бідних і престарілих, а також жінок для осіб грецького походження, однак передчасна смерть залишила ці задуми нездійсненими.

Помер у батьківському домі поблизу Константинополя на 43-му році життя після тяжкої тривалої хвороби. Похований біля Свято-Георгіївського храму в передмісті Константинополя м-ку Неохорі.

Осн. тв.: Запад на Востоке, или Историко-критическое обозрение действий западных миссионеров на Востоке. – СПб., 1858. – 58 с.

Арх.: ІР НБУВ. – Ф. 175. – № 59/4; ЦДІАУК. – Ф. 711. – Оп. 1. – Т. 1. – Спр. 3474; Оп. 3. – Спр. 496, 531; НІОР РГБ. – Ф. 148. – К. 5. – № 69;

Опубл. дж.: Певницкий В. Ф. Мои воспоминания. II. Студенческие годы. 1851–1855 г. – К., 1911. – С. 13–14; Катанский А. Л. Воспоминания старого профессора (с 1847 по 1913) // ХЧ. – 1914. – № 5. – С. 607–608; Акты и документы, относящиеся к истории Киевской Академии. – Отд. III (1796–1869 гг.). – Т. 5 (1823–1869 гг.) / с предисл., введ. и прим. проф. прот. Ф. И. Титова. – К., 1915. – С. 720–721, 723–724, 770–771.

Літ.: Чистович И. А. История Санкт-Петербургской духовной академии. – СПб., 1857. – С. 352; Иванов Н. Н. Биографический очерк об о. архимандрите Григории Ф. Веглерисе, бывшем настоятеле Свято-Троицкой греческой церкви в Одессе. – О., 1867. – 16 с.; Путро О. І., Путро А. О. Студенти-іноземці Київської духовної академії та семінарії (XIX – поч. XX ст.). – К., 2011. – С. 117–118.

М. Л. Ткачук

ГРИГОРІЙ (МИТКЕВИЧ/МИТЬКЕВИЧ Микола Васильович) [рос. Григорий (Миткевич Николай Васильевич)] (14[26].05.1807–13[25].04.1881), архієпископ РПЦ, випускник КДА – церк. діяч, богослов.

Нар. у с. Жуківка Черніг. пов. і губ. (нині – Куликівського р-ну Черніг. обл.) у сім'ї священника місцевої Свято-Миколаївської церкви. Навчався у Черніг. ДУ (1818–21) та ДС (1821–27) і КДА (1827–31), де здобув ступ. магістра богослов'я та словесних наук (затверджений Комісією духовних уч-щ 30.09.1831).

Григорій
(Миткевич)

Після закінчення академ. курсу був залишений у КДА на посаді бакалавра богослов. наук і грецької мови (з 03.10.1831). За сумісництвом виконував функції помічника бібліотекаря (з 03.02.1833). 10.10.1831 прийняв чернечий постриг у Києво-Братському Богоявленському монастирі. 25.10.1831 рукопокладений у сан ієродиякона; 30.10.1831 висвячений на ієромонаха. 31.08.1832 зарахований до складу соборних ієромонахів КПЛ.

14.10.1833 обійняв посаду інспектора і професора богослов. наук Казанської ДС. 14.08–08.09.1835 тимчасово виконував обов'язки її ректора.

23.07.1836 знову призначений до КДА на посаду інспектора і бакалавра богослов. наук. 11.10.1836 піднесений до сану архімандрита. З 08.02.1837 керував Києво-Братським чол. монастирем. З 13.02.1837 – екстраорд. професор та член Конференції КДА; з 16.08.1837 входив до складу Цензурного ком-ту при КДА.

08.01.1838 переведений на посади ректора і професора богослов. наук Ярославської ДС, настоятеля Углицького Алексіївського чол. монастиря. На єпархіальній службі виконував обов'язки цензора проповідей (з 03.03.1838), інспектував парафіяльні уч-ща.